

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin
2006-cı il 18 aprel tarixli İ-38
nömrəli əmri ilə təsdiq edilmişdir

5 № li KOMMERSİYA TƏŞKİLATLARI ÜÇÜN MİLLİ MÜHASİBAT UÇOTU STANDARTI

“PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT ÜZRƏ”

MÜNDƏRİCAT

Ümumi müddəalar	3
Əsas anlayışlar	4
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın təqdim edilməsi	5
Xarici valyuta ilə ifadə olunan pul vəsaitlərinin hərəkəti.....	8
Faizlər və dividendlər	9
Fyuçers , forvard, opsiyon və svop müqavilələri	9
Mənfəət vergisi.....	10
Əlavə dəyər vergisi və digər vergilər	10
Törəmə, asılı və birgə müəssisələrə investisiyalar.....	10
Törəmə müəssisələrin və təsərrüfat vahidlərinin əldə edilməsi və satılması.....	11
Qeyri - pul əməliyyatları	11
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinin komponentləri.....	12
Digər açıqlamalar.....	12
Standartın ilk dəfə tətbiq edilməsi	13
Keçid dövrünün şərtləri	13
Qüvvəyə minmə tarixi.....	13
Əlavə 1 - "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat üzrə" 5 Nöli Kommersiya Təşkilatları Üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlar" adlı 7 Nöli Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı ilə müqaisəsi	14
Əlavə 2 - Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat forması	16

5 Nöli KOMMERSİYA TƏŞKİLATLARI ÜCÜN MİLLİ MÜHASİBAT UÇOTU STANDARTI

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT ÜZRƏ

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Standartın təyinatı

1. Bu Standart "Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq hazırlanmışdır və "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlar" adlı 7 Nöli Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartına əsaslanmışdır.

Maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi

2. "Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun olaraq, kommersionya təşkilatları illik maliyyə hesabatlarını və birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hebatlarını dövlət orqanlarına qanunvericilik aktları ilə, digər şəxslərə isə nizamnamələri ilə müəyyən olunmuş hallarda, qaydada və müddətlərdə təqdim edirlər.

Məqsəd

3. Bu Standartın məqsədi "Maliyyə hesabatlarının təqdimatı üzrə" 1 Nöli Kommersionya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının 76-cı bəndinə uyğun olaraq, Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın tərtib və təqdim edilməsinə dair tələblərin təmin edilməsidir.

Standartın tətbiqi sahəsi

4. Bu standart ictimai əhəmiyyətli qurumlar və kiçik sahibkarlıq subyektləri istisna olmaqla, kommersionya təşkilatları tərəfindən Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq illik maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsi kimi tərtib edilmiş Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatə və birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarına tətbiq edilir.
5. İctimai əhəmiyyətli qurumlar və kiçik sahibkarlıq subyektləri istisna olmaqla, kommersionya təşkilatları öz seçimləri əsasında maliyyə hesabatlarını və birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarını Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq təqdim edə bilərlər.
6. Bu standart, Uçot Qaydaları və Kommersionya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarının Tətbiqi üzrə Şərhlər və Tövsiyələrdə öz əksini tapmış əlavə müddəalar nəzərə alınmaqla tətbiq olunmalıdır.

7. Mühasibat uçotunu tənzimləyən qüvvədə olan normativ-hüquqi aktlar ilə bu Milli Mühasibat Uçotu Standartı arasında ziddiyyət yarandığı halda, Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartı tətbiq edilir.

ƏSAS ANLAYIŞLAR

8. Bu standartda istifadə edilmiş əsas anlayışlar aşağıdakı mənaları ifadə edir:

Pul vəsaitləri nağd pul vəsaitləri, bank hesablarında saxlanılan və tələblər üzrə verilən pul vəsaitləridir.

Pul vəsaitlərinin ekvivalentləri qısa ödəniş müddətinə, yəni əldə olunduğu tarixdən 3 ay və ya daha az ödəniş müddətinə malik olan, pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və bu aktivlər üzrə dəyərin dəyişməsi riskinə cüzi məruz qalan yüksək likvidli qoyuluşlardır.

Pul vəsaitlərinin hərəkəti pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin daxil olması və (və ya) xaric olmasıdır.

Əməliyyat fəaliyyəti müəssisənin əsas gəlir gətirən, habelə, investisiya fəaliyyətindən və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən başqa digər fəaliyyətidir.

İnvestisiya fəaliyyəti kreditlərin və faiz xərclərini yaradan digər borcların verilməsi və geri alınması, uzunmüddətli aktivlərin və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə aid olmayan investisiyaların əldə edilməsi və xaric olmasıdır.

Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət müəssisənin mülkiyyətçilərinin qoyuluşları və mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölüşdürmələri, habelə üçüncü tərəfdən borcların alınması və onların geri ödənilməsidir.

Təsərrüfat vahidi – hüquqi şəxs statusuna malik olmayan, müəssisənin funksiyalarını tam və ya qismən həyata keçirən ayrıca struktur bölməsidir.

Bank overdraftı – müəssisə ilə kredit təşkilatı arasında xüsusi müqavilənin mövcud olduğu halda, müəssisənin bu kredit təşkilatı qarşısında yaranan qısamüddətli öhdəliyidir. Bu müqaviləyə əsasən:

- (a) müəyyən vaxt anında müəssisənin cari hesabında üçüncü tərəf qarşısında olan öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün kifayət qədər pul vəsaitinin mövcud olmadığı halda, bu öhdəliklər kredit təşkilatının vəsaiti hesabına ödənilir;
- (b) alınmış kreditlər və bu kreditlərə hesablanmış faiz məbləğləri üzrə müəssisənin kredit təşkilatı qarşısında yaranmış öhdəlikləri bu müəssisənin cari hesabına mədaxil edilmiş hər-hansı pul vəsaitlərinin müəyyən olunmuş qaydada ödənilməsi ilə həyata keçirilir.

Fyuçers müqaviləsi – aşağıda göstərilmiş xüsusiyyətlərə malik olan müqavilədir:

- (a) müəssisə gələcəkdə müəyyən miqdarda məhsulu və ya maliyyə alətlərini əvvəlcədən razılaşdırılmış qiymətlə almağı və ya satmağı öz öhdəsinə götürür;
- (b) adətən, müqavilənin yerinə yetirilməsi real malların alınması və ya verilməsi ilə yox, müqavilənin bağlandığı tarixə və onun yerinə yetirildiyi tarixə olan qiymətlər arasında fərqin əldə edilməsi və ya ödənilməsi ilə nəticələnir.

Svop müqaviləsi – gələcəkdə satılması zamanəti ilə məhsulun və ya maliyyə alətlərinin müvvəqəti alınması üzrə müqavilədir.

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABATIN TƏQDİM EDİLMƏSİ

- 9. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət kimi təsnifləşdirilən pul vəsaitlərinin hərəkəti müəyyən hesabat dövrü üzrə təqdim olunmalıdır.
- 10. Müəssisə bu standartın 8-ci bəndində göstərilmiş fəaliyyətlərindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətini öz təsərrüfat fəaliyyətinə daha çox uyğun olan formada təqdim etməlidir.

Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında məlumatın təqdim edilməsi

- 11. Müəssisə xalis mənfəət və ya zərəre düzəlişlər edərək, aşağıdakıları nəzərə almaqla, əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında məlumatı maliyyə hesabatlarında əks etdirməlidir:
 - (a) hesabat dövrünün əvvəlinə və sonuna olan ehtiyatlar, əməliyyat debitor və kreditor borcları üzrə qalıqların dəyişdirilməsini;
 - (b) qeyri-pul maddələri (amortizasiya, qiymətləndirilmiş öhdəliklər, təxirə salınmış vergi, xarici valyuta mübadiləsindən yaranmış sair gəlirlər və xərclər, asılı müəssisələrin bölüşdürülməmiş mənfəəti və ya zərəri və azlıq təşkil edən mülkiyyətçilərin payları) üzrə açıqlanan informasiyanı;
 - (c) qiymətləndirilmiş öhdəliklərin ödənilməsi ilə bağlı xaricəmələri;
 - (d) investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı bütün digər maddələrdə göstərilmiş informasiyanı.
- 12. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın formasına ən azı aşağıdakı maddələr və maddələr üzrə düzəlişlər, dəyişikliklər daxil edilməlidir:
 - (a) hesabat dövründə xalis mənfəət və ya zərəre;
 - (b) aşağıdakı maddələr üzrə düzəlişlər:
 - 1) azlıq təşkil edən mülkiyyətçilərin payı;
 - 2) fəvqəladə gəlirlər və xərclər;

- 3) mənfəət vergisi üzrə xərclər;
 - 4) qeyri-pul maddələri üzrə gəlirlər və xərclər;
 - 5) investisiya fəaliyyətinə və ya maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətə aid olan digər maddələr.
- (c) aşağıdakı maddələr üzrə baş verən dəyişikliklər:
- 1) ehtiyatlar;
 - 2) əməliyyat debitor borcları və gələcək dövrlərin xərcləri;
 - 3) əməliyyat kreditor borcları və hesablaşmalar;
- (ç) əməliyyat fəaliyyətinə aid fəvqəladə pul vəsaitlərinin hərəkəti;
- (d) ödənilmiş (qaytarılmış) mənfəət vergisi,
- (e) əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti.
13. Uzunmüddətli aktivlərin və qısamüddətli investisiyaların əldə olunması və satışı, borcların alınması və verilməsi müəssisənin əsas gəlir gətirən fəaliyyətinə aid olduqda, müəssisə bu əməliyyatlardan yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətini əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnifləşdirməlidir.

İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında məlumatın təqdim edilməsi

14. 20-ci bənddə göstərilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinin netto əsasında təqdim edildiyi hallar istisna olmaqla, müəssisə investisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmalarının və xaricolmalarının əsas növləri haqqında məlumatı ayrıca təqdim etməlidir.
15. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatla investisiya fəaliyyəti nəticəsində yaranan aşağıdakı məbləğlər daxil edilməlidir:
- (a) komissiya yığımları və ödənilmiş digər oxşar məbləğlər daxil olmaqla, uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinin əldə edilməsi üçün, eləcə də, uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinə aid edilən kapitallaşdırılmayan məsrəfləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (b) uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinin satışından pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
 - (c) törəmə, asılı və birgə müəssisələrdə investisiyaların əldə olunması ilə bağlı pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (ç) törəmə, asılı və birgə müəssisələrdə investisiyaların satışından yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
 - (d) digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borclar üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (e) digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borcların geri qaytarılmasından yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
 - (ə) törəmə müəssisələrdə və təsərrüfat vahidlərində mövcud olan pul vəsaitləri çıxılmaqla həmin qurumların əldə edilməsi üçün pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (f) törəmə müəssisələrdə və təsərrüfat vahidlərində mövcud olan pul vəsaitləri çıxılmaqla həmin qurumların satışından əldə olunan pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
 - (g) fyuçers, forvard, opsiya və svop müqavilələri üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları;

- (ğ) fyuçers, forvard, opsiyon və svop müqavilələrindən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
- (h) dividendlərin və gəlirin digər oxşar növləri şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
- (x) alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
- (i) investisiya fəaliyyətləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fəvqəladə daxilolmaları və xaricolmaları.

Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında məlumatın təqdim edilməsi

16. Müəssisə, bu standartın 20-ci bəndində göstərilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinin netto əsasında təqdim edildiyi hallar istisna olmaqla, maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinin əsas növləri haqqında ayrıca təqdim olunan məlumatı açıqlamalıdır.
17. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətlə bağlı aşağıdakı maddələr üzrə daxilolmalar və xaricolmalar daxil edilməlidir:
 - (a) səhmlərin və digər oxşar alətlərin buraxılması nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
 - (b) müəssisənin öz səhmlərinin və digər oxşar alətlərinin geri alınması məqsədilə pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (c) borc şəklində alınmış məbləğlərdən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
 - (ç) borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (d) məqsədli maliyyələşdirmə şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları;
 - (e) məqsədli maliyyələşdirmə şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (ə) maliyyə icarəsi müqavilələrinin şərtlərinə əsasən əsas məbləğlər üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (f) dividendlər və buna oxşar digər ödəmələr şəklində pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (g) faizlər şəklində pul vəsaitlərinin xaricolmaları;
 - (ğ) maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətlər ilə əlaqədar fəvqəladə xaricolmalar və daxilolmalar.

Hesabatın təqdim olunma qaydasına aid tələblər

18. Bu standartın 11, 14 və 16-cı bəndlərində müəyyən edilmiş məcburi başlıqlar altında maddələr Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda göstərilərkən, müəssisə 2 №-li Əlavədə müəyyən edilmiş hesabat formatına riayət etməlidir.
19. Bu Standartın 17-ci maddəsində geyd olunan məcburi maddələrin adlarında dəyişikliklər yalnız digər Milli Mühasibat Uçotu Standartının tələblərinə uyğun olaraq edilə bilər.

20. Əlavə maddələr, başlıqlar və yarımbaşlıqlar bu standartın 2 №-li əlavəsində göstərilmiş Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat formasında aşağıdakı hallarda edilməlidir:

- (a) digər Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına əsasən tələb olunduqda;
- (b) müəssisənin pul vəsaitlərinin hərəkətinin ədalətli açıqlanması üçün zərurət yarandıqda.

Netto əsasında pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın təqdim edilməsi

21. Əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətləri aşağıdakı hallarda netto əsasında təqdim edilə bilər:

- (a) sifarişçinin fəaliyyətini əks etdirdiyi və onun adından həyata keçirildiyi halda;
- (b) çevik dövriyyə müddətli və qısa ödəniş müddətli əməliyyatların mövcud olduğu halda.

XARICI VALYUTA İLƏ İFADƏ OLUNAN PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ

22. Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti müəssisənin maliyyə hesabatlarında manatla əks etdirilməlidir. Bu halda, müəssisənin xarici valyutadakı məbləğlərinə qeyd olunan əməliyyatın baş verdiyi tarixdə Azərbaycan Respublikası Milli Bankının məzənnəsi tətbiq edilməlidir .

23. Xarici törəmə müəssisənin pul vəsaitlərinin hərəkəti qrupun maliyyə hesabatlarında manatla əks etdirilməlidir. Bu halda, birləşdirilmiş (konsolid edilmiş maliyyə hesabatlarını tərtib edən müəssisə xarici törəmə müəssisəsinin xarici valyutadakı məbləğlərinə bu pul vəsaitlərinin hərəkəti ilə bağlı əməliyyatın baş verdiyi tarixdə Azərbaycan Respublikası Milli Bankının məzənnəsi tətbiq edilməlidir.

24. Xarici törəmə müəssisənin pul vəsaitlərinin hərəkətini xarici valyutanın hərəkətinin baş verdiyi tarixdə Azərbaycan Respublikası Milli Bankının məzənnəsinə əsasən əks etdirmək iqtisadi cəhətdən səmərəli olmadıqda, qeyd olunan pul vəsaitlərinin hərəkəti maliyyə hesabatlarında hesabat dövrü ərzində orta məzənnəsi ilə manatla göstərilməlidir.

25. Hesabat dövrü ərzində orta məzənnəsi hesabat dövründə əsas gəlirin həcmində müvafiq aylar üzrə müəyyən olunmuş əsas gəlirin xüsusi çəkisinə həmin dövrün ayları üzrə ortaaylıq məzənnəsini tətbiq etməklə hesablanmış məbləğlərin yekunu kimi müəyyən edilir. Bu hesablamaların aparılması məqsədi ilə aylar üzrə və hesabat dövrü üzrə əsas gəlirlərin həcmi xarici valyuta ilə qiymətləndirilir. Orta aylıq məzənnə isə Azərbaycan Respublikasının Milli Bankının məlumatlarına əsasən müəyyən edilir.

26. Valyuta məzənnəsinin dəyişməsi nəticəsində yaranan digər xərclər və ya digər gəlirlər (mənfi və ya müsbət məzənnə fərqləri) pul vəsaitlərinin hərəkətinə aid edilmir. Lakin, əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin hesabat dövrünün əvvəlinə və sonuna olan məbləğlərini uyğunlaşdırmaq məqsədi ilə xarici valyuta ilə ifadə olunmuş pul vəsaitlərinə və onların ekvivalentlərinə məzənnənin dəyişməsinin təsirini əks etdirən məbləğ Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda ayrıca təqdim edilir. Bu məbləğ xarici valyutada saxlanılan pul vəsaitlərinin ilin əvvəlinə olan saldosa və il ərzində hər bir əməliyyat üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə ilin sonuna olan məzənnəsinin və cari məzənnəsinin tətbiqi nəticəsində hesablanan məbləğlər arasında fərq kimi hesablanır.

Fövqəladə maddələr

27. Fövqəladə maddələr ilə bağlı pul vəsaitlərinin hərəkəti müvafiq olaraq əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnifləşdirilməli və ayrıca açıqlanmalıdır.

FAIZLƏR VƏ DIVIDENDLƏR

28. Faizlər, dividendlər və kapitalda iştirak ilə bağlı digər daxilolmalardan yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti investisiya fəaliyyətindən əmələ gələn pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnifləşdirilməlidir.
29. Kapital və ya öhdəliklər şəklində maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsi nəticəsində yaranan faizlər, dividendlər və sair xaricəmələrdən əmələ gələn pul vəsaitlərinin kənara axını maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnifləşdirilməlidir.
30. Hesabat dövrü ərzində ödənilmiş ümumi faiz məbləği müvafiq Milli Mühasibat Uçotu Standartına uyğun olaraq, Mənfəət və zərər haqqında hesabatda xərc kimi tanınmasından və ya Mühasibat balansında aktiv kimi kapitallaşdırılmasından asılı olmayaraq Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda açıqlanır.

FYUÇERS , FORVARD, OPSION VƏ SVOP MÜQAVİLƏLƏRİ

31. Fyuçers, forvard, opsiyon və svop müqavilələrindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti, bu müqavilələrin kommersiya məqsədləri ilə saxlanması və istifadə olunması halları, eləcə də, onların maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətinə aid edilməsi halları istisna olmaqla, investisiya fəaliyyəti nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnifləşdirilməlidir.
32. Fyuçers, forvard, opsiyon və svop müqavilələri müəyyən əsas müqavilənin hedcinqi kimi uçota alınarsa, bu müqavilələr üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti hedcinq edilən əsas müqavilənin pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnifləşdirilir.
33. 31-ci bənddə istifadə edilmiş "hedcinq" termini elə fyuçers, forvard, opsiyon və svop müqavilələrinin bağlanması nəzərdə tutur ki, onların bazar qiymətlərinin

dəyişməsi əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət ilə bağlı əsas müqavilələrin bazar qiymətlərinin dəyişməsinə tam və ya qismən kompensasiya edir.

MƏNFƏƏT VERGISI

34. Ödənilmiş və ya geri qaytarılmış mənfəət vergisi ayrıca açıqlanmalı və əməliyyat fəaliyyətindən əmələ gələn pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnifləşdirilməlidir.

ƏLAVƏ DƏYƏR VERGISI VƏ DİGƏR VERGİLƏR

35. Pul vəsaitlərinin hərəkəti, onunla bağlı hər hansı alınmış aktivlər üzrə əvəzləşdirilən ƏDV, habelə, satış ilə bağlı ƏDV və digər vergilər çıxılmaqla göstərilməlidir. Vergi orqanlarına ödənilməli və ya vergi orqanlarından alınmalı olan vergi məbləğlərinin dəyişdirilməsi əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinə aid edilməlidir. Vergi orqanlarına ödənilməli və ya vergi orqanlarından alınmalı olan əhəmiyyətli məbləğlər investisiya fəaliyyətinə və ya maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətə xüsusi olaraq aid edildiyi halda, bu məbləğlər fəaliyyətin müvafiq növü üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi açıqlanmalıdır.
36. ƏDV və ya satışdan digər vergilərin əvəzləşdirilməsinə məhdudiyətlər tətbiq edildikdə, əvəziləşdirilməyən məbləğ bu məhdudiyətlərlə bağlı fəaliyyətin müvafiq növündən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinə aid edilir.
37. Müəssisənin mənfəət vergisi, ƏDV və ya satışdan digər vergilər istisna olmaqla, vergi məbləğlərinin hərəkəti onun yaranmasına səbəb olan fəaliyyətin müvafiq növləri üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə aid edilməlidir.

TÖRƏMƏ, ASILI VƏ BİRGƏ MÜƏSSİSƏLƏRƏ INVESTİSİYALAR

38. İştirak payı metodu və ya faktiki məsrəflər metodundan istifadə etməklə (Kommersiya Təşkilatları üçün digər Milli Mühasibat Uçotu Standartında müəyyən edildiyi kimi) törəmə və ya asılı müəssisələrə qoyulmuş investisiyaların uçotu zamanı pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda yalnız maliyyə hesabatlarını tərtib edən müəssisə (investor) ilə həmin müəssisələr arasında yaranmış pul vəsaitlərinin hərəkəti təqdim edilir.
39. Mütənasib konsolidasiya metodundan istifadə etməklə birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) hesabatını tərtib edən müəssisə (investor) birgə idarə olunan müəssisədə öz iştirak payının uçotunun aparılması zamanı təqdim etdiyi Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabatına birgə idarə olunan müəssisənin pul vəsaitlərinin hərəkətinə öz mütənasib payını daxil edir.
40. Maliyyə hesabatını tərtib edən müəssisə (investor), iştirak payı metodundan istifadə etməklə, Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatına birgə idarə olunan müəssisəyə onun tərəfindən investisiyaların qoyulması, həmin müəssisədə kapitalın bölüşdürülməsi üzrə vəsaitin alınması, habelə, bu müəssisələr arasında digər hesablaşmalar ilə bağlı pul vəsaitlərinin hərəkətini daxil edir.

TÖRƏMƏ MÜƏSSİSƏLƏRİN VƏ TƏSƏRRÜFAT VAHIDLƏRİNİN ƏLDƏ EDİLMƏSİ VƏ SATILMASI

41. Müəssisədə, törəmə müəssisə statusunun əldə edilməsi və ya itirilməsilə nəticələnən, digər müəssisəyə qoyulmuş investisiyaların alınmasından və ya digər müəssisəyə investisiyaların satılmasından yaranan pul vəsaitlərinin ümumiləşdirilmiş hərəkəti onun hazırladığı Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatında ayrıca təqdim edilməli və investisiya fəaliyyəti kimi təsnifləşdirilməlidir.
42. Müəssisədə, təsərrüfat vahidinin alınmasından və satılmasından yaranan pul vəsaitlərinin ümumiləşdirilmiş hərəkəti müəssisənin Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatında ayrıca təqdim edilməli və investisiya fəaliyyəti kimi təsnifləşdirilməlidir.
43. Müəssisə hesabat dövrü ərzində törəmə müəssisələrinin və təsərrüfat vahidlərinin əldə edilməsi və satılmasına dair aşağıda göstərilən məlumatları ümumiləşdirilmiş şəkildə açıqlamalıdır:
 - (a) ödənilmiş və ya alınmış vəsaitlərin ümumi dəyəri;
 - (b) ödənilmiş və ya alınmış pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin məbləği;
 - (c) əldə edilmiş və ya satılmış törəmə müəssisənin və ya təsərrüfat vahidinin aktivlərinə daxil olan pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin məbləği;
 - (ç) əldə edilmiş və ya satılmış törəmə müəssisənin və ya təsərrüfat vahidinin öhdəliklərinin, habelə, pul vəsaitləri və ya onların ekvivalentləri istisna olmaqla, aktivlərinin hər bir əsas kateqoriyası üzrə ümumi dəyəri.
44. Törəmə müəssisələrinin və ya təsərrüfat vahidlərinin alınması üçün ödənilmiş və ya satılmasından əldə olunmuş pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin ümumi məbləği Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda bu törəmə müəssisələrində və ya digər təsərrüfat vahidlərində alınmış və ya itirilmiş pul vəsaitləri və ya onların ekvivalentləri çıxılmaqla xalis məbləğlərlə əks etdirilir.
45. Törəmə müəssisələri və təsərrüfat vahidlərinin satışından əldə olunmuş pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin xalis məbləğləri digər törəmə müəssisələrinin və təsərrüfat vahidlərinin əldə edilməsi üçün ödənilmiş pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin xalis məbləğləri ilə Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda qarşılıqlı əvəz edilmir.

QEYRI-PUL ƏMƏLIYYATLARI

46. Pul vəsaitlərinin və ya onların ekvivalentlərinin istifadəsi tələb olunmayan əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda daxil edilməməlidir. Bu cür əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət haqqında bütün müvafiq informasiya maliyyə hesabatlarında açıqlanmalıdır.

PUL VƏSAITLƏRİ VƏ PUL VƏSAITLƏRİNİN EKVIVALENTLƏRİNİN KOMPONENTLƏRİ

47. Müəssisə mühasibat balansında təqdim edilmiş müvafiq maddələrlə yanaşı, öz Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatında pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin komponentlərini və məbləğlərinin uyğunlaşdırılmasını açıqlamalıdır.
48. Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatın hazırlanması məqsədilə bank overdraftı pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri kimi təsnifləşdirilməklə mühasibat balansında göstərilən pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin məbləğindən çıxılmalıdır.
49. Müəssisə mühasibat balansında təqdim edilmiş pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin məbləğlərinin Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdakı məbləğlərlə uyğunlaşdırılmasını hazırlayarkən bu Standartın 2 №-li Əlavəsində göstərilmiş "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat forması"nda ən azı aşağıdakı maddələri açıqlamalıdır:
- (a) bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin əvvəlinə olan məbləği;
 - (b) il ərzində pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin məbləğinin artması (azalması);
 - (c) xarici valyutaların məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri;
 - (ç) bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin sonuna olan məbləği.
50. Müəssisə "Maliyyə hesabatlarının təqdimatı üzrə" 1 №li Milli Mühasibat Uçotu Standartının tələblərinə uyğun olaraq uçot siyasətinin təqdim edilməsinin bir hissəsi kimi pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin tərkibinin müəyyən edilməsi üçün qəbul etdiyi siyasətini açıqlamalıdır.

DİGƏR AÇIQLAMALAR

51. Müəssisə rəhbərliyin şərhilə birlikdə, müəssisə və ya qrup tərəfindən istifadəsi mümkün olmayan pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin əhəmiyyətli qalıq məbləğləri açıqlanmalıdır.
52. Müəssisə, həmçinin, rəhbərliyin şərhilə birlikdə aşağıdakı məlumatları da açıqlamalıdır:
- (a) əməliyyat fəaliyyəti və investisiya fəaliyyəti ilə bağlı razılaşdırılmış gələcək öhdəliklərin ödənilməsinə yönəldilə biləcək kredit xəttinin istifadə olunmamış məbləğləri (bu vəsaitlərin istifadəsi üzrə mövcud olan məhdudiyətlər göstərilməklə);
 - (b) mütənasib konsolidasiya metodu ilə təqdim olunan və birləşmiş fəaliyyətdə iştirak payına aid olan əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinin ümumiləşdirilmiş məbləğləri;

- (c) əməliyyat məhsuldarlığının saxlanması üçün zəruri olan pul vəsaitlərinin hərəkətindən ayrıca olaraq əməliyyat məhsuldarlığının artmasını göstərən pul vəsaitlərinin hərəkətinin ümumi məbləğini;
- (ç) hesabatda təqdim olunan hər bir təsərrüfat və coğrafi seqmentlər üzrə əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətinin məbləğləri.

STANDARTIN İLK DƏFƏ TƏTBİQ EDİLMƏSİ

53. Bu standartın ilk dəfə tətbiq edilməsi zamanı əvvəlki hesabat dövrləri haqqında müqayisəli informasiyasının hazırlanması tələb olunmur.

KEÇİD DÖVRÜNÜN ŞƏRTLƏRİ

54. Bu standartın aşağıdakı bəndləri yalnız müvafiq Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartları tətbiq edildikdən sonra qüvvəyə minəcəkdir:
- (a) 6-cı bənd (birləşdirilmiş maliyyə hesabatları hissəsində)- "Müəssisənin fərdi və konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları" adlı 27 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı əsasında tərtib edilmiş Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının tətbiqindən sonra;
 - (b) 51 (b) bəndi - "Konsolidə edilmiş və ayrı müəssisənin maliyyə hesabatları" adlı 27 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı əsasında tərtib edilmiş Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının tətbiqindən sonra;
 - (c) 51 (ç) bəndi - "Seqmentləşdirilmiş hesabatlar" adlı 14 №li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı əsasında tərtib edilmiş Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının tətbiqindən sonra.
55. Bu standartın aşağıdakı bəndləri müvafiq Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarının tətbiqindən sonra müvafiq mənə kəsb edəcəkdir:
- (b) 29-cu bənd - "Borclar üzrə məsrəflər" adlı 23 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı əsasında tərtib edilmiş Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının tətbiqindən sonra;
 - (b) 37-ci bənd - "Asılı müəssisələrə qoyulmuş investisiyaların uçotu" adlı 28 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı əsasında tərtib edilmiş Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının tətbiqindən sonra;
 - (c) 38 və 39-cu bəndlər - "Biznesin birləşdirilməsi" adlı 3 №-li Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartı əsasında tərtib edilmiş Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının tətbiqindən sonra.

QÜVVƏYƏ MINMƏ TARIXI

56. Bu standartın qüvvəyə minmə tarixi Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin müvafiq əmri ilə müəyyən edilir.

ƏLAVƏ 1 - "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat üzrə" 5 Nəli Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlar" adlı 7 Nəli Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı ilə müqaisəsi

"Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat üzrə" 5 Nəli Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartı "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlar" adlı 7 Nəli Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı əsasında hazırlanmışdır. 5 Nəli Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartı ilə 7 Nəli Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı arasındakı əsas fərqlər aşağıdakılardır:

- Bu standartda "pul vəsaitlərinin ekvivalentləri" qısa ödəniş müddətinə, yeni əldə olubduğu tarixdən 3 ay və ya daha az müddətə malik olan, pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və bu aktivlər üzrə dəyərin dəyişməsi riskinə cüzi məruz qalan yüksək likvidli qoyuluşlar kimi müəyyənləşdirilmişdir. 7 Nəli Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartında isə onlar "qısamüddətli, yüksək likvidli qoyuluşlar, müəyyən məbləğdə pul vəsaitlərinə asan çevrilə bilən və dəyişikliklərdən cüzi riskə məruz qalan dəyərlər" kimi müəyyən edilir.
- 7 Nə-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartında göstərilən anlışıdan fərqli olaraq, 5 Nə-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının 8-ci bəndində verilmiş "maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət" anlayışı daha izahlı açıqlanır.
- 5 Nə-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının 8-ci bəndində "bank overdraftı" anlayışı xüsusi olaraq verilmişdir.
- 7 Nə-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartında bank overdraftına pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinin komponenti və ya qısamüddətli öhdəlik (8-ci bənd) kimi baxılmasına icazə verilir, 5 Nə-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartına əsasən isə bank overdraftına Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatda təqdim edilməsi məqsədilə yalnız pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentinin komponenti kimi baxılmasını tələb edir (43-cü bənd).
- 7 Nə-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı əməliyyat fəaliyyəti ilə bağlı pul vəsaitlərinin hərəkətinin həm birbaşa, həm də dolaylı metoddan istifadə etməklə təqdim olunmasına imkan verir (bənd 18). 5 Nə-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartı isə bu məqsəd üçün yalnız dolaylı metoddan istifadəsini tələb edir (bənd 10).
- 7 Nə-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat formasının tərtibatı üzrə tələbləri özündə əks etdirmir (bənd 11). 5 Nə-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartı onun 2 Nə-li əlavəsində müvafiq hesabat formasında ən azı mütləq açıqlanması zəruri olan informasiyanın təqdim olunmasını tələb edir (bənd 17).
- 7 Nə-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartında xarici törəmə müəssisənin pul vəsaitlərinin hərəkətini, bu pul vəsaitlərinin hərəkəti baş verdiyi tarixdə

hesabat valyutası ilə xarici valyuta arasında məzənnə fərqinə əsasən əks etdirmək iqtisadi cəhətdən səmərəli olmadığı halda, bu pul vəsaitlərinin hərəkətinin uçotu ilə bağlı 21 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartına istinad edilir ki, burada istifadəsinə icazə verilən bir neçə uçot qaydası təklif edilir (bənd 27). 5 №-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartı bütün bu hallarda hesabat dövrü üzrə orta məzənnədən istifadəni tələb edir (bənd 24) və tətbiq edilməli hesablama metodunu açıqlayan xüsusi izahatını təqdim edir (bənd 25).

- 7 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartının tələblərinə əsasən ödənilmiş və alınmış faizlər və dividendlərdən əldə edilmiş pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin hərəkəti müəssisə tərəfindən müvafiq olaraq əməliyyat fəaliyyəti, investisiya fəaliyyəti və ya maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət kimi dövrdən dövrə ardıcıl olaraq təsnifləşdirilir (bənd 31). Bundan fərqli olaraq, 5 №-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartına əsasən faizlər, dividendlər və kapitalda iştirak ilə bağlı digər daxilolmalardan yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti investisiya fəaliyyətindən əmələ gələn pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi, kapital və ya öhdəliklər şəklində maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsi nəticəsində yaranan faizlər, dividendlər və sair xaricəmələmələ gələn pul vəsaitlərinin kənara axını isə maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyət nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti kimi təsnifləşdirilməlidir (28 və 29-cu bəndlər).
- 7 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartına əsasən müəssisə Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat formasında və ya izahedici qeydlərdə Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdakı məbləğləri mühasibat balansının müvafiq maddələri ilə uyğunlaşdırılmalıdır (45-ci bənd). 5 №-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartına uyğun olaraq isə müəssisə Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdakı məbləğlərin mühasibat balansında təqdim edilmiş müvafiq maddələrlə uyğunlaşdırılmasını Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat formasında müəyyən olunmuş qaydada təqdim etməlidir (46-cı və 48-ci bəndlər).
- 7 №-li Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartı rəhbərliyin şərhini ilə birlikdə bəzi əlavə informasiyanın açıqlanmasını tövsiyə edir (50-ci bənd). 5 №-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartına əsasən isə bu əlavə informasiyanın açıqlanması məcburidir (51-ci bənd).
- 5 №-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartına bu standartın ilk dəfə tətbiqi üzrə əlavə bəndlər daxil edilmişdir. Bu bəndə uyğun olaraq standartın ilk dəfə tətbiq edilməsi zamanı əvvəlki hesabat dövrləri haqqında müqayisəli informasiyanın hazırlanması tələb olunmur (bənd 52).
- 5 №-li Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartına keçid dövrünün müddəaları üzrə əlavə bəndlər daxil edilmişdir (54-cü və 55-ci bəndlər). Həmin bəndlərə əsasən, müvafiq Kommersiya Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartının tətbiqindən sonra bu standartın bəzi maddələrinin qüvvəyə minməsi, digər maddələrinin isə müvafiq mənalardan kəsb edilməsi nəzərdə tutulur.

ƏLAVƏ 2 - Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat forması

" _____ " müəssisəsi

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

31 dekabr 20X2-ci il tarixinə

(manatla)

	Qeydlərə istinad	20X1	20X2
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Hesabat dövründə xalis mənfəət və ya zərər		x	X
Aşağıdakı maddələr üzrə düzəlişlər:		x	X
azlıq təşkil edən mülkiyyətçilərin payı		x	(x)
fövqəladə gəlirlər və xərclər		(x)	X
mənfəət vergisi üzrə xərclər		x	(x)
qeyr-pul maddələri üzrə gəlirlər və xərclər		(x)	X
investisiya fəaliyyəti və ya maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətə aid olan digər maddələr		x	(x)
Aşağıdakı maddələr üzrə baş verən dəyişikliklər:		(x)	X
ehtiyatlar		x	(x)
əməliyyat debitor borcları və gələcək dövrlərin xərcləri		(x)	X
əməliyyat kreditor borcları və hesablamalar		x	(x)
Əməliyyat fəaliyyətinə aid fəvqəladə pul vəsaitlərinin hərəkəti		(x)	(x)
Ödənilmiş (qaytarılmış) mənfəət vergisi		(x)	x
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		x	(x)
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətləri			
komisiya yığımları və ödənilmiş digər oxşar məbləğlər daxil olmaqla uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinin əldə edilməsi üçün, eləcə də, uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinə aid edilən kapitallaşdırılmayan məsrəfləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin xaricəlmaları		(x)	(x)
uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivlərinin satışından pul vəsaitlərinin daxiləlmaları		x	X
törəmə, asılı və birgə müəssisələrdə investisiyaların əldə olunması ilə bağlı pul vəsaitlərinin xaricəlmaları		(x)	(x)
törəmə, asılı və birgə müəssisələrdə investisiyaların satışından yaranan pul vəsaitlərinin daxiləlmaları		x	X
digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borclar üzrə pul vəsaitlərinin xaricəlmaları		(x)	(x)
digər tərəflərə verilmiş qısamüddətli və uzunmüddətli borcların geri qaytarılmasından yaranan pul vəsaitlərinin daxiləlmaları		x	X
törəmə müəssisələrdə və təsərrüfat vahidlərində mövcud olan pul vəsaitləri çıxılmaqla həmin qurumların əldə edilməsi üçün pul vəsaitlərinin xaricəlmaları,		(x)	(x)
törəmə müəssisələrdə və təsərrüfat vahidlərində mövcud olan pul vəsaitləri çıxılmaqla həmin qurumların satışından əldə olunan pul vəsaitlərinin daxiləlmaları		x	X
Fyuçers, forvard, opsiya və svop müqavilələri üzrə pul vəsaitlərinin xaricəlmaları		(x)	(x)
Fyuçers, forvard, opsiya və svop müqavilələrindən yaranan pul vəsaitlərinin daxiləlmaları		x	X
dividendlərin və gəlirin digər oxşar növləri şəklində pul vəsaitlərinin daxiləlmaları		x	X
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxiləlmaları;		x	X
investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fəvqəladə daxiləlmaları və xaricəlmaları		(x)	X
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		(x)	X
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
səhmlərin və digər oxşar alətlərin buraxılması nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxiləlmaları		x	X

müəssisənin öz səhmlərinin və digər oxşar alətlərinin geri alınması məqsədilə pul vəsaitlərinin xaricəmələri	(x)	(x)
borc şəklində alınmış məbləğlərdən yaranan pul vəsaitlərinin daxiləmələri	x	X
borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricəmələri	(x)	(x)
məqsədli maliyyələşdirmə şəklində pul vəsaitlərinin daxiləmələri	x	X
məqsədli maliyyələşdirmə şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricəmələri	(x)	(x)
maliyyə icarəsi müqavilələrinin şərtlərinə əsasən əsas məbləğlər üzrə pul vəsaitlərinin xaricəmələri	(x)	(x)
dividendlər və buna oxşar digər ödəmələr şəklində pul vəsaitlərinin xaricəmələri	(x)	(x)
faizlər şəklində pul vəsaitlərinin xaricəmələri	(x)	(x)
maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətlər ilə əlaqədar fəvqəladə xaricəmələr və daxiləmələr	x	(x)
maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətlər ilə əlaqədar fəvqəladə xaricəmələr və daxiləmələr	(x)	X

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)	x	(x)
---	----------	------------

Pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin hərəkəti

	20X1	20X2
bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin əvvəlinə olan məbləği	(x)	X
il ərzində pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)	x	(x)
xarici valyutaların məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri	(x)	x
bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin sonuna olan qalığı	x	(x)